

2024-05-16

FÖRSLAG TILL SYNPKUNKTER

Nacka kommun Dnr: MSN-2024-00106

Remitteringsinstans Dnr: LI2023/03629

Yttrande över remiss av betänkandet En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande (SOU 2023:72) från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Sammanfattning

Planenheten har tagit del av betänkandet och främst fokuserat på dess innehåll som berör Miljö- och stadsbyggnadsnämndens ansvarsområde inom plan- och bygglovsprocesserna. Utredningen visar på den problematik kring miljö kvalitetsnormer, planläggning och dagvatten som vi (Nacka kommun) upplever finns. Det är önskvärt med förtydligande kring detta så att det finns en samlad och enhetlig bedömning kring hur frågorna ska lösas framåt. Planenheten ställer sig därför i huvudsak positiv till de föreslagna lagförändringarna i betänkandet, exempelvis avseende möjligheten att reglera dagvattenåtgärder i detaljplan och exploateringsavtal, samt förenklingen vid planläggning med samma användning i strandnära lägen. Planenheten bedömer att de föreslagna lagförändringarna innebär en förbättring i jämförelse med dagens lagstiftning, och ger stöd och verktyg till kommunen att hantera dagvatten- och skyfallsfrågor på ett erforderligt sätt. Kommunen ser dock några behov av förtydliganden, samt vill lyfta att det är av vikt att berörda myndigheter, så som Boverket, tar fram vägledningar i god tid för en rättssäker och god tillämpning av regelverket.

Nya och ändrade legaldefinitioner (avsnitt 10.3)

Nacka kommun är positiv till att det införs en definition av termen dagvatten i plan- och bygglagen och lagen om allmänna vattentjänster. Kommunen anser dock att definitionen är något otydlig då negationen ”som *inte* tränger ned i marken” inte kan syfta på efterföljande text. Det skapar en osäkerhet vad som egentligen gäller vilket är olyckligt då det är viktigt att en legaldefinition är tydlig. Ett förslag är därmed att sätta ett

kommatecken (,) efter den första delen för att förtydliga att negationen inte gäller efterföljande text.

Förtydligade bestämmelser om hänsyn till allmänna intressen (avsnitt 10.4.1)

Kommunen ställer sig positiva till tillägget i 2 kap. 6 § plan- och bygglagen om att hänsyn ska tas till möjligheterna att hantera dagvatten vid planläggning, i ärenden om bygglov, och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov. Detta bedöms förbättra möjligheterna att hantera dagvatten- och skyfallsfrågorna samt öka tydligheten kring vilka krav som kan ställas i plan- och bygglovsprocessen.

Förtydligade krav på översiktsplanens innehåll (avsnitt 10.4.3)

Som framgår av betänkandet är översiktsplanen ett viktigt arbete för att visa på kommunens ambitioner och viljeinriktning med mark- och vattenanvändningen. Kommunen vill också framföra att det är just det som är avsikten, och att det är viktigt att översiktsplaneprocessen inte blir än tyngre med fler utredningar och detaljstyrning som kan innebära låsningar till efterföljande planering. Precis som utredningen beskriver finns det också andra lagkrav som styr kommunernas arbete vad gäller arbete med VA-försörjning, dagvatten och vattenplantjänster. Kommunen instämmer därmed i förslaget att det måste räcka för att visa på den långsiktiga kommunala planeringen utan att lagkrav behövs för hur det ska hanteras i översiktsplanen.

Kommunen tar ansvar för den långsiktiga planeringen och hur den är förenlig eller eventuellt är motstridig med regionens och statens intressen. Därför har kommunen i princip inget emot förtydliganden kring hur översiktsplanen ska ta hänsyn till bestämmelserna om miljö kvalitet i 5 kap. miljöbalken samt eventuella avvikelser från havsplaner. Kommunen vill dock framföra att om krav på flera förtydliganden ständigt tillkommer kan det tendera att översiktsplanen urvattnas till att bara vara ett dokument som ska parera hur det avviker från statliga dokument och riksintressen.

Nya möjligheter att ställa krav på skyddsåtgärder m.m. vid planläggning i detaljplan och områdesbestämmelser (avsnitt 10.4.4)

Nacka kommun anser att den föreslagna lagändringen i 4 kap. 12, 14 och 16 §§ plan- och bygglagen innebär en tydlighet för vad kommunen kan och får ställa för krav i en detaljplan gällande hantering av dagvatten. Förslaget är väl motiverat och ger stöd för kommunen att i detaljplanen reglera det som redan idag är en stor del av planarbetet. Det är något som kommunen ser ökar förutsägbarheten och är fördelaktigt för alla berörda parter i plan- och bygglovsprocessen.

Kommunen anser att det är positivt att betänkandet ger möjlighet att reglera dagvattnet på två olika sätt – genom skyddsåtgärder och genom utformnings-/utförandebestämmelser. Kommunen anser dock att det behövs förtydliganden kring vad som kan/bör regleras som utformnings-/utförandebestämmelse respektive skyddsåtgärd avseende hantering av dagvatten med stöd i 4 kap. 12 och 16 §§ plan- och bygglagen.

Om dagvattenfrågorna ska bli en del som prövas inför bygglov eller startbeskedet behövs även vägledning kring lämpliga bestämmelser som är enkelt och tydligt formulerade. Kommunen vill därför påtala vikten av att Boverket tar fram nödvändiga föreskrifter och vägledning i frågan.

Kommunen är positiv till att planbestämmelser om dagvattenhantering ska utformas som funktionskrav som är teknikneutrala. Detta skapar möjlighet att välja en lösning som är anpassad till fastighetens förutsättning och gör att planbestämmelserna blir användbara över tiden i takt med innovation och teknikutveckling.

Förtydligande av vad ett exploateringsavtal får avse (avsnitt 10.4.6)

Nacka kommun är positiv till förtydligandet i 6 kap. 40 § plan- och bygglagen om att ett exploateringsavtal får avse åtagande för en byggherre eller en fastighetsägare att vidta eller finansiera åtgärder för anläggande av anläggningar för dagvattenhantering. Detta ger ökat stöd för hur kommunen idag arbetar med frågan.

Nya krav avseende hantering av vatten på en tomt (avsnitt 10.4.7)

Nacka kommun är positiv till förtydligandet i 8 kap. 9 § plan- och bygglagen att en obebyggd tomt ska ordnas så att det på tomten eller i närheten av den i skälig utsträckning går att hantera dagvatten. Kommunen är även positiv till formuleringen ”i skälig utsträckning hantera dagvatten”, som ger större möjligheter att inte göra prövningen av lov respektive startbesked mer omfattande än vad som är nödvändigt för den specifika åtgärden. Kommunen vill dock framhålla att det krävs tydliga riktlinjer och vägledning i vad som kan anses vara ”skälig utsträckning” så att det inte blir alldeles för godtyckligt. Vägledningen behövs både som stöd till kommuner och till sökanden/byggaktörer.

Ny möjlighet för regeringen att besluta planföreläggande (avsnitt 10.4.10)

Nacka kommun konstaterar, precis som betänkandet, att i plan- och bygglagen införa ytterligare en möjlighet för regeringen att förelägga kommunen att anta, ändra eller upphäva en detaljplan inom en viss tid, innebär en inskränkning i kommunens planmonopol och självbestämmande. Om ett sådant föreläggande ska kunna komma bli

aktuellt anser kommunen att det behöver vara tydligt att det ska ha föregåtts av en lång dialog med kommunen som då valt att inte hantera frågan själv.

Förenklade strandskyddsregler för att underlätta planändringar (avsnitt 10.5)

Nacka kommun ställer sig positiv till undantaget att ett område inte ska omfattas av ett återinträde av strandskydd enligt 7 kap 18 § miljöbalken, om ändamålet med planområdet i den nya planen är detsamma som i den äldre planen. Med nuvarande regler om återinträde av strandskyddet hämmas utveckling och möjligheten att förändra redan bebyggda fastigheter genom att ta fram ny detaljplan. Kommunen önskar dock att det tydliggörs vad "ändamålet med detaljplanen är detsamma" innebär då användningarna med gällande föreskrifter är annorlunda formulerade än många av de äldre planerna. Exempelvis vid framtagande av en ny detaljplan för användningen "förskola" för ett område som tidigare omfattats användningen "allmänt ändamål".

Undantag för konstruktions- och byggnadsarbeten (avsnitt 10.8.5)

Nacka kommun ställer sig positiv till förslaget om att undantag för tillfälliga och kortvariga försämringar av vattenmiljön kan tillåtas i samband med direkta utsläpp från konstruktions- och byggnadsarbeten och liknande verksamheter. Kommunen vill dock lyfta fram vikten av att myndigheten/kommunen bör kunna ställa krav på att rimliga skyddsåtgärder med största möjliga miljönytta kontra kostnaden vidtas.

XX
Ordförande
XX-nämnden

XX
xx direktör
XX-nämnden